

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 8.9.2026 § 22

§ 22

Vuoden 2027 järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden hyväksyminen

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Österman Pilvi

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. hyväksyä liitteinä olevat vuoden 2027 järjestöavustusten yleiset myöntämisperiaatteet, avustuslajit ja pisteytyskriteerit sekä

2. että kehittämisavustus valmistellaan erikseen ja sen hakuaika sekä tarkemmat kohdentamisperusteet tuodaan lautakunnan päätettäväksi valtionavustushaun ratkettua.

Käsittely

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Hyvinvointialue myöntää vuosittain avustuksia yleishyödyllisille järjestöille alueen väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvointialueen myöntämät avustukset järjestöjen hyte-työhön on merkittävä tuki ja järjestöille välttämättömien toimintaedellytysten turva. Ehdotetut myöntämisperiaatteet tukevat palvelujen uudistamisen strategian 2026–2029 toteuttamista vahvistamalla hyvinvointia ja terveyttä edistävää, ennalta ehkäisevää ja asukkaiden osallisuutta tukevaa järjestötoimintaa. Avustusten kohdentamisessa huomioidaan strategian muutoslupaukset sekä alueellisen hyvinvointisuunnitelman tavoitteet soveltuvien osin. Järjestöavustuksiin käytettävä määräraha vahvistetaan

vuoden 2027 talousarviossa. Myöntämisperiaatteiden hyväksyminen ei sido vuoden 2027 määrärahan tasoa. Avustukset myönnetään myöhemmin aluevaltuuston hyväksymän talousarvion ja käytettävissä olevan määrärahan puitteissa.

Hyvinvointialue on myöntäessään avustuksia arvioinut avustustoimintaa ja kerännyt tietoa järjestöavustusten kohdentumisesta sekä avustustoiminnan tuloksista ja vaikutuksista. Järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden uudistaminen käynnistettiin vuosien 2024–2026 avustustoiminnasta saatujen kokemusten, hakijapalautteen, toimintaympäristön muutosten sekä uuden strategiakauden johdosta. Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta kävi asiasta lähetekeskustelun 3.3.2026 § 10 ja merkitsi 26.5.2026 § 14 tiedoksi valmistelutilanteen sekä valmistelua ohjanneen keskustelun. Nyt päätettävä ehdotus perustuu näihin käsittelyihin ja niiden jälkeen toteutettuun lausuntokierrokseen.

Alueellisen hyte-työn toteutumisen arviointi on ollut tärkeä osa kokonaisuutta. Valtuustokaudelle laadittava alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2027–2030 sekä hyvinvointialueen strategiset tavoitteet asettavat erilaisia muutostarpeita myös järjestöavustusten kohdentamiseen.

Luonnos oli lausuntokierroksella Lausuntopalvelu.fi-palvelussa 19.5.–30.6.2026. Lausuntoja saatiin yhteensä 31 järjestöiltä, kunnilta ja muilta sidosryhmiltä. Lisäksi luonnosta käsittelivät ja lausuntonsa antoivat hyvinvointialueen vammaisneuvosto ja vanhusneuvosto, ja kuntien näkemyksiä koottiin hyte-verkostotapaamisessa.

Alueen järjestöneuvottelukunta käsitteli ehdotuksen luonnosta kesäkuussa ja antoi lausuntonsa asiassa lausuntokierroksella. Järjestöneuvottelukunta tuottaa tilannetietoa alueen järjestöistä tuoden kokonaisuuden arviointiin merkittävää lisäpanosta. Järjestöt ovat toivoneet avustustoiminnan pitkäjänteisyyttä sekä hallinnollisen työn keventämistä.

Lausunnoissa erityistä kannatusta saivat yleinen toimintatuki, kumppanuusavustusten kaksivuotisuus ja pisteytyksen läpinäkyvyyden lisääminen. Yleistä toimintatukea pidettiin tärkeänä paikallisten ja vapaaehtoistoimintaan perustuvien yhdistysten toimintaedellytysten vahvistamisessa. Kaksivuotista rahoitusta kannatettiin lausunnoissa lähes yksimielisesti. Sen katsottiin lisäävän toiminnan ennakoitavuutta, mahdollistavan pitkäjänteisen suunnittelun ja vähentävän järjestöjen hallinnollista työtä.

Lausunnoissa annettiin myös evästyttä pisteytykseen liittyvistä tarkennuksista, esimerkiksi yhteisvastuulliseen hakemiseen liittyen ja tähän liittyvä ohjeistus tarkennettiin järjestöavustusten hakuoppaaseen.

Lautakunnassa käsiteltävä ehdotus järjestöavustusten myöntämisperiaatteista vuodelle 2027 pohjautuu hyvinvointialueella eri tahojen tunnistamiin kehittämistarpeisiin. Järjestöjen, järjestöneuvottelukunnan sekä vaikuttamistoimielinten lausuntojen pohjalta toteutettu jatkovalmistelu kohdentui lausunnoissa esille nostettuihin kohtiin. Jatkovalmistelu ei kuitenkaan sisällä merkittäviä muutoksia lautakunnan aiemmin käsittelemään (26.5.2026 § 14) valmisteluun ja valmistelun peruslinja noudattaa lausunnolle annettua esitystä. Lautakunta evästi valmistelun muutostarpeista aiemmin, jo käsittelyssä 26.5.2026 § 14 ja nämä huomioitiin valmistelun ehdotuksessa.

Keskeiset valmisteluun perustellusti toteutetut muutokset ovat:

- **Yleiset myöntämisen periaatteet**, kohtaan 4 lisäys "eikä järjestö voi valita kohderyhmäänsä uskonnollisin tai puoluepoliittisin perustein". Lisäksi raportointivelvollisuutta kuvaavaan kohtaan 13, lisättiin hyvinvointialueen oikeus avustuksen takaisinperintään (lautakunnan ohjaus).
- **Yleinen toimintatuki**, määrärahaosuuden poistaminen (lausuntojen pohjalta toteutettu muutos).
- **Pisteytyksen** täsmentäminen kriteerin 4–5 kohdalla, jolla selkeytetään, millä perustein pistearvo määräytyy avustushakemuksessa (lausuntojen pohjalta toteutettu muutos).

Valmistelutyön osana, elokuussa saatujen lisätietojen pohjalta, tarkasteltiin myös järjestöjen rahoitustilanteessa tapahtuvia kansallisia muutoksia, joiden vaikutuksia pyrittiin arvioimaan ehdotettavan kokonaisuuden kannalta. Valmisteilla oleva valtionavustushaku sote-järjestöjen kehittämistoimintaan on avautumassa syyskuussa hyvinvointialueille, jotka valmistelevat rahoitushakua yhteistyössä alueen järjestöjen kanssa. Hyvinvointialueen kehittämisavustuksen hakumenettely valmistellaan erikseen. Hakuaikataulu määritellään, kun valtionavustushaun päätökset ja niiden vaikutukset hyvinvointialueelle ovat tiedossa.

Valmisteluprosessia kehitettiin uudistamalla järjestöavustusten hakulomake sekä hakuopas. Hakuopas taitetaan ja julkaistaan syyskuun alkupuolella hyvinvointialueen järjestöyhteistyön

verkkosivustolle. Järjestöille tiedotetaan hyvinvointialueen järjestöavustuksista eri tilaisuuksissa ja varmistetaan hakemisen tuki järjestöille. Järjestöille kohdennettu avustusviestintä toteutetaan hyvinvointialueen viestintäkanavissa sekä alueellisissa kaksikielisissä Teams-tilaisuuksissa.

Järjestöavustushaku vuodelle 2027 avautuu tiistaina 15.9.2026 ja sulkeutuu tiistaina 6.10.2026 klo 15.45. Avustushakemuksen jättämiseen on suunniteltu kolmen viikon hakuaika ja lisätietojen toimittamiseen viikon määräaika, viimeistään 13.10.2026 klo 15.45 mennessä.

Avustushaussa ovat haettavana yleinen toimintatuki sekä kumppanuusavustus, joiden hakeminen tapahtuu lautakunnan päättämien yleisten ja avustuslajikohtaisten myöntämisen periaatteiden mukaisesti. Kehittämisavustusten hakeminen toteutetaan erillisvalmisteluna ja hakuajankohta täsmentyy myöhemmin.

Avustuksen hakeminen tapahtuu hyvinvointialueen sähköisellä hakemuksella vahvasti tunnistautuneena. Avustuksen hakija täyttää hakemuksen ja toimittaa sen järjestön nimissä hyvinvointialueelle. Hakijan tulee toimittaa valtakirja pakollisena liitteenä, mikäli hakijalla ei ole rekisteritietoihin tai muuhun toimivaltaan perustuvaa oikeutta toimia järjestön puolesta.

Avustushakemuksessa vaadittavat hakemuksen pakolliset liitteet on määritelty avustushakemukseen sekä hakuoppaaseen. Liitteet tulee toimittaa hakemuksen jättämisen yhteydessä tai viimeistään niille annettussa määräajassa. Mikäli järjestön avustushakemusta tai hyvinvointialueen hakemukseen liittyviä pyydettyjä lisätietoja ei toimiteta määräajassa hyvinvointialueelle, hakemus hylätään myöntämisperiaatteiden mukaisesti.

Määräajassa saapuneet avustushakemukset valmistellaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan päätettäväksi marraskuun kokoukseen.

Ehdotettujen periaatteiden hyväksyminen on perusteltua, koska ne perustuvat vuosien 2024–2026 avustustoiminnasta saatuihin kokemuksiin, laajaan sidosryhmäkuulemiseen sekä toimintaympäristössä ja järjestöjen rahoituksessa tapahtuneisiin muutoksiin. Ehdotus lisää avustustoiminnan ennakoitavuutta ja läpinäkyvyyttä, tukee paikallista vapaaehtoistoimintaa sekä selkeyttää hakemusten yhdenmukaista arviointia. Kehittämisavustuksen erillinen valmistelu mahdollistaa hyvinvointialueen oman avustustoiminnan yhteensovittamisen uuden

valtionavustuksen kanssa. Näillä perusteilla ehdotettujen myöntämisperiaatteiden, avustuslajien ja pisteytyskriteerien hyväksyminen on tarkoituksenmukaista.

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 12 a §:n mukaan hyvinvointialueen on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä sekä tehtävä tässä tarkoituksessa yhteistyötä alueellaan toimivien yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) 7 §:ssä säädetään hyvinvointialueen tehtävistä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä sekä yhteistyöstä alueen kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on seurata ja arvioida hyvinvointialueen toiminnan yhteen sovittamista kuntien ja kolmannen sektorin toimintaan edistämällä hyvinvointia ja terveyttä sekä hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastata avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa.

Liitteet

- 1 Yleiset järjestöavustusten myöntämisperiaatteet vuodelle 2027
- 2 Järjestöavustusten avustuslajit vuodelle 2027
- 3 Avustushakemuksen pisteytyskriteerit vuodelle 2027

Oheismateriaali

- Lausuntopalvelu.fi:ssa annetut lausunnot esityksestä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöavustusten myöntämisen periaatteista
- Kooste lausunnoista: Esitys Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen järjestöavustusten myöntämisen periaatteista 2027–2029
- Vammaisneuvoston lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2027
- Vanhusneuvoston lausunto ehdotuksesta järjestöavustusten myöntämiseksi vuodelle 2027

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta 26.5.2026 § 14

§ 14

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):

Päätösehdotus

Konsernipalvelujen johtaja Syrjänen Markus

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi katsauksen vuoden 2027 järjestöavustusten myöntämisperiaatteiden valmistelusta ja

2. merkitä tiedoksi lautakunnan käymän myöntämisperiaatteiden valmistelua ohjaavan keskustelun.

Käsittely

Jäsen Aittakumpu saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17.13.

Aluehallituksen edustaja Haapaniemi saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn aikana klo 17.23.

Päätös

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Laki hyvinvointialueesta (611/2021 § 12a) sekä laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021 § 7, myöhemmin järjestämislaki) velvoittavat hyvinvointialuetta tekemään yhteistyötä yleishyödyllisten järjestöjen kanssa ja tukemaan alueella toimivien järjestöjen toimintaedellytyksiä hyvinvointia ja terveyden edistämiseksi.

Tulevaisuus- ja kehittämislautakunta kävi 3.3.2026 § 10 lähetekeskustelun järjestöavustusten yleisistä myöntämisen periaatteista, avustuslajeista (kumppanuusavustus, yleisavustus ja kehittämisavustus) sekä pisteytysjärjestelmän kehittämisestä. Lähetekeskustelun pohjalta toteutettiin luonnosehdotuksen jatkovalmistelua.

Taustaa

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella myönnettiin järjestöavustuksia vuosien 2024–2026 hyvinvointialueen

vahvistamien myöntämisen periaatteiden mukaisesti noin 2,5–2,68 miljoonaa euroa määrärahatason pysyessä melko vakiintuneena. Järjestöt osallistuivat järjestöavustusten myöntämisen periaatteiden valmisteluun kyselyllä ja kommentoimalla.

Avustuslajeittain hakemusten määrät ovat vaihdelleet vuosien 2024–2026 aikana. Avustushakemuksista on kerätty tärkeää palautetta järjestöiltä avustustoiminnan kehittämiseksi. Avustustoiminnan kehittämistarpeita on tunnistettu useista eri lähteistä: avustushakijoiden palautteista, järjestöneuvottelukunnasta, hyvinvointialueen päättäjiltä ja kuntien verkostoista.

Ehdotettavat muutokset pääkohdittain

Avustusten myöntämisen periaatteet vaikuttavat vakiintuneen järjestöille, eikä yleisiin myöntämisen periaatteisiin ehdoteta muutoksia.

Järjestöjen toimintaedellytysten kehittäminen edellyttää toimenpiteitä, toimintaympäristön ja erityisesti erilaisten rahoituslähteiden muutosten takia. Järjestöjen toimintaedellytysten tukemiseksi järjestöt ovat peräänkuuluttaneet jatkuvuutta. Kumppanuusavustuksia ehdotetaan myönnettäväksi kahdeksi vuodeksi kerrallaan, mahdollistaen uusien avustusten myöntämisen.

Yleisavustus ehdotetaan muutettavaksi toimintatueksi, jota kohdennetaan etusijalla paikallisen ja vapaaehtoistoiminnan tukeminen. Avustusvalmistelua tukeva pisteytysjärjestelmä ehdotetaan uudistettavaksi. Pisteytysjärjestelmän yksinkertaistamisen ja selkeyttämisen arvioidaan tukevan erilaisten järjestöjen hakemisen sujuvuutta ja hakemusten arvioinnin läpinäkyvyyttä hakijalle.

Järjestöavustuksen myöntämistä käsitellään tulevaisuus- ja kehittämislautakunnassa tavoitteena jatkovalmistelun evästäminen. Asia esitellään myös vaikuttamistoimielimille touko-kesäkuussa.

Järjestöt ja alueen eri toimijat voivat lausua järjestöavustusten kehittämisestä ajalla 18.5.-30.6.2026. Annettuja lausuntoja hyödynnetään jatkovalmistelussa. Varsinaiseen päätöksentekoon järjestöavustusten myöntämisen periaatteet tuodaan alkusyksystä 2026.

Toimivalta

Hallintosäännön § 60 mukaan tulevaisuus- ja kehittämislautakunnan tehtävänä on seurata ja arvioida hyvinvointialueen toiminnan yhteen sovittamista kuntien ja kolmannen sektorin toimintaan edistäen hyvinvointia ja

terveyttä sekä hyväksyä avustusten myöntämisen periaatteet sekä vastata avustusten myöntämisestä määrärahojen puitteissa.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria